

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК – XI КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Настоящата учебна програма следва единната обща философия на програмите по различните учебни предмети. Съгласно целите на рамковите изисквания на МОИ за разработване на учебни програми в съответствие с ДОИ за УС, тя гарантира стабилността и последователността при прилагането на междупредметните връзки по класове. Съобразена е с разработените и утвърдени ДОИ по чужди езици за гимназиален етап, трето равнище.

Учебната програма съдържа следните раздели:

I. Общо представяне

II. Цели на обучението по испански език

III. Очаквани резултати от обучението

IV. Учебно съдържание

V. Специфични методи и форми за оценяване на постиженията на ученика

VI. Методически указания по прилагане на учебната програма

Учебното съдържание е разпределено по компоненти, понятия и дейности, в съответствие с целите (очаквани резултати на ниво учебна програма), дефинирани поотделно за четирите езикови дейности – слушане, четене, говорене и писане. Предложените възможности за междупредметните връзки се отнасят за учебното съдържание като цяло, без да са съотнесени с всяка една дейност поотделно.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК ЗА XI КЛАС – ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП, ТРЕТО РАВНИЩЕ.

Обучението по испански език като първи чужд език в XI клас на профилираните гимназии и паралелките с интензивно изучаване на чужд език надгражда и доразвива постигнатото в VIII–X клас на обучение по езика. Осъществява се в рамките на предвидения хораримум от часове според учебния план на училището. Ориентирано е към реализиране на целите, представени в ДОИ за УС за средната образователна степен, гимназиален етап, трето равнище. Има за задача да стимулира желанието и мотивацията на учениците за изучаване, усъвършенстване и ползване на испанския език като средство за общуване и обучение, да гарантира необходимата образованост по чужд език, литература и култура. В процеса на чуждоезиковото общуване ученикът се научава да работи самостоятелно и в сътрудничество; да подбира подходящите езикови и невербални изразни средства и да прилага творчески решения в ситуации, близки до реалните; да проявява разбиране и съпричастност; да оценява ролята на езика като средство за общуване между хора и народи, като посетител на културата на социалната общност; да проявява усет и толерантност към културни различия и да уважава правото им на съществуване, в общия стремеж към обединена Европа.

Постигането на крайните цели в обучението по испански език за XI клас е равнозначно на формиранни комуникативни умения за слушане, четене, говорене и писане, подробно описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма.*

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: СЛУШАНЕ	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <p>1. Основната информация в изказвания и дебати</p> <ul style="list-style-type: none"> идентифицират текстовата разновидност проследяват главната линия на аргументация извличат конкретната информация правят изводи <p>2. В подробности разговори, изказвания, специализирана информация на испански език</p> <ul style="list-style-type: none"> откриват, систематизират, обобщават конкретната информация правят критична оценка на съдържанието формират аргументирано мнение правят изводи, относно имплицитно поднесената информация познават характеристиките на 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <u>разпознават при слушане разнообразни текстови разновидности:</u> разширени и аргументирани изказвания, публицистични и дискусийни предавания, филми (художествени, документални, научно-популярни), театрални пиеси, спектакли, литературни и научни текстове <u>разбират при слушане основни словесни действия</u> за: систематизиране, анализ, оценка на информация, обобщения и изводи, аргументирани изказвания и мнения <u>разбират при слушане</u> информацията по теми, ориентирани към Испания и испансезичния свят: общочовешки ценности; личност и идеали; проблеми на съвременността (свобода и отговорности, безработица, дрога, социално интегриране, равнопоставеност, религия и предрасъдъци, религиозна толерантност); изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; природа <u>разбират информация, изпълнявайки ролята на слушател:</u> в културно-информационната сфера, сферата на учебната дейност, 	<p><u>Учениците овладяват нови езикови и стилистични средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> relaciones lógicas y contrastivas de análisis y evaluación valores y matices estilísticos funciones comunicativas <p><u>Учениците овладяват нов терминологичен апарат от основни теоретико-литературни понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <u>épocas literarias</u> Épocas de Oro (Renacimiento, Barroco), La Ilustración, Romanticismo, Realismo. Literatura del siglo XX (Generación del 98, Generación del 27, Literatura de postguerra, Literatura de la segunda mitad del siglo). <u>generos literarios:</u> lírica: poema, soneto, elegía, balada; poesía épica (G.A.Bécquer <i>Rimas</i> y <i>leyendas</i>; Generaciones del 98 y del 27; G. Mistral. R. Darío, J.Martí,...) narrativa: picaresca, cuento, fábula, leyenda, relato, novela, biografía, memoria, ensayo, obras epistolares (Lazarillo de Tormes; Cervantes <i>Novelas ejemplares</i>, <i>Don Quijote</i>; Samaniego; Iriarte; B.P.Galdós <i>Dona Perfecta</i>/ B.Ibáñez <i>Entre</i> 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности слушат литературни текстови образци с различни жанрови и стилски характеристики прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за 	<p><u>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</u></p> <p>1. Български език и литература за:</p> <ul style="list-style-type: none"> разпознаване на текстовите разновидности, литературните жанрове и видове реализиране на комуникативни намерения в устна и писмена форма анализиране, оценка и формиране на аргументирано мнение

	<p>невербалното поведение</p> <ul style="list-style-type: none"> • прилагат компенсаторни стратегии <p>3. В подробности информацията от радиото и телевизията</p> <ul style="list-style-type: none"> • сценяват и обобщават • правят изводи • формират мнение 	<p>образованието и бъдещата професионална дейност, свободното време, услугите</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>разбират при слушане лексико-понятийни структури</u> за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси • <u>разбират при слушане граматични структури</u> за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (<i>categorías morfo-sintácticas, tiempos verbales, discurso referido - concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas</i>) 	<p><i>naranjos; C.J.Cela; C. Laforet; M. Delibes; T. Ballester; I. Allende; E. Mendoza; M. Molina;...</i>)</p> <p>dramática: comedia, tragedia, drama (L.de Vega; T.de Molina; C.de la Barca; F.G. Lorca; A.Buero Vallejo; M.Miura; A.Sastre ...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>categorías filosóficas</u> (<i>verdad/mentira bueno/malo, ridículo/trágico</i>) • <u>figuras retóricas/tropos</u> (<i>epíteto, hipérbote, metáfora, metonimia, sinécdoque, alegoría, simil, hipérbaton</i>) <p>**Предлагат се подходящи текстове от испански/испаноамерикански автори за илюстрация на литературните епохи, жанрове и понятия</p>	<p>слушане</p> <ul style="list-style-type: none"> • разпознават художествените характеристики на текстовете за слушане 	<p>2. Втори чужд език за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обогатяване на езиковата култура и на стратегиите за учене • прилагане на компенсаторни стратегии <p>3. Математика за:</p> <p>логически разсъждения и изводи</p>
<p>ЯДРО 2: ЧЕТЕНЕ</p>	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <p>1. Основната информация от публицистични, научнопопулярни и художествени текстове</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализират текстовете за разновидност с нейните специфични особености и характеристики • проследяват сюжетната линия и основните моменти • анализират развитието на действието и персонажите <p>2. В подробности лична и</p>	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>разпознават при четене</u> разнообразни текстови разновидности: лични и официални писма; автентични и непознати по съдържание функционални текстове (съобщения, обяви, реклами; журналистическа проза/публицистика); художествени текстове (лирика, драма, белетристика) • <u>разбират при четене основни словесни действия</u> за: систематизиране, анализ, оценка на информация, общения и изводи, аргументирани мнения • <u>разбират при четене</u> 	<p><u>Учениците овладяват нови езикови и стилистични средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • relaciones lógicas y contrastivas de análisis y evaluación • valores y matices estilísticos • funciones comunicativas <p><u>Учениците овладяват нов терминологичен апарат от основни теоретико-литературни понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>épocas literarias</u> (Renacimiento, Eposas de Oro (Renacimiento, Barroco), La Ilustración, Romanticismo, Realismo. Literatura del siglo XX (Generación del 98, Generación del 27, Literatura de postguerra. Literatura de la 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • четат автентични материали на испански език • работят с разнообразни текстови разновидности • работят с литературни текстове образци с различни жанрове и стилски характеристики. 	

	<p>официална кореспонденция, научнопопулярни статии, художествени произведения</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализират факти и сведения, правят изводи • проследяват логиката на текста • анализират функционалните стойности на езиковите елементи • анализират, съпоставят социокултурните характеристики в различните текстови разновидности <p>3. Конкретната информация в публицистични, научнопопулярни и художествени текстове</p> <ul style="list-style-type: none"> • откриват/подбират необходимата информация • систематизират сведенията, съобщават 	<p>информацията от текстове на теми, ориентирани към Испания и испаноезичния свят: общочовешки ценности; личност и идеали; проблеми на съвременността (свобода и отговорности, безработица, дрога, социално интегриране, равноправие, религия и предрасъдъци, религиозна толерантност); изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; природа</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на читател: в личния живот, в сферата на учебната дейност, образованието и бъдещата професионална дейност, масовата информация, художествената литература, свободното време, услугите • <u>разбират при четене лексико-понятийни структури</u> за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси • <u>разбират при четене граматични структури</u> за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (categorias morfo-sintacticas, tiempos verbales, discurso referido -concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas) 	<p>segunda mitad del siglo).</p> <ul style="list-style-type: none"> • géneros literarios: lírica: poema, soneto, elegía, balada; poesía épica (G.A.Bécquer <i>Rimas y leyendas</i>; Generaciones del 98 y del 27; G. Mistral; R. Darío, J.Martí,...) narrativa: picaresca, cuento, fábula, leyenda, relato, novela, biografía, memoria, ensayo, obras epistolares (Lazarillo de Tormes; Cervantes <i>Novelas ejemplares, Don Quijote</i>; Samaniego; Iriarte; B.P.Galdós <i>Dona Perfecta</i>; V.Ibáñez <i>Entre naranjos</i>; C.J.Cela; C. Laforet; M. Delibes; T. Ballester; I. Allende; E. Mendoza; M. Molina;...) • dramática: comedia, tragedia, drama (L.de Vega; T.de Molina; C.de la Barca; F.G. Lorca; A.Buero Vallejo; M.Miura; A.Sastre;...) • categorias filosóficas (verdad/mentira bueno/malo, ridículo/trágico) • figuras retóricas/tropos (epíteto, hipérbole, metáfora, metonimia, sinécdoque, alegoría, símil, hipébaton) <p>**Предлагат се подходящи текстове от испански/испаноамерикански автори за илюстрация на литературните епохи, жанрове и понятия</p>	<p>като анализират и осмислят техните специфични особености</p> <ul style="list-style-type: none"> • прилагат учебно-технически средства, Интернет • работят индивидуално, по двойки и в групи • участват в проекти • работят със справочни материали • прилагат техники и стратегии за четене • разпознават социокултурните, литературни и жанрови характеристики на текстовите разновидности 	
--	--	--	--	--	--

<p>ЯДРО 3: ГОВОРЕНЕ</p>	<p>Учениците водят свободен разговор:</p> <ol style="list-style-type: none"> В пряк контакт с един и повече събеседници, дискутират <ul style="list-style-type: none"> отстояват лично мнение и становище, убеждават проявяват толерантност към мнението на събеседника анализират, коментират, оценяват, правят изводи По телефона <ul style="list-style-type: none"> споделят проблеми, изразяват съпричастност Правят разширени, аргументирани изказвания <ul style="list-style-type: none"> коментират и анализират художествени текстове правят обобщения и изводи Съобразяват речта си с нормите и правилата на испанския език, със ситуацията и регистъра на общуване <ul style="list-style-type: none"> реагират спонтанно изразяват се уверено с правилно произношение, с подходяща интонация и тон на общуване използват речево поведение адекватно на комуникативната ситуация прилагат ефективни компенсаторни стратегии 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> водят разговор в пряк контакт и по телефона, участват в дискусии, правят разширено аргументирано изказване прилагат при говорене основни словесни действия за: систематизиране, анализ, оценка на информация, обобщения и изводи, аргументирани мнения говорят на теми, ориентирани към Испания и испансезичния свят: общочовешки ценности; личност и идеали; проблеми на съвременността (свобода и отговорности, безработица, дрога, социално интегриране, равнопоставеност, религия и предразсъдъци, религиозна толерантност); изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; природа общуват, изпълнявайки ролята на събеседник: в разговори, обсъждания и дискусии, в сферата на учебната дейност, образованието и бъдещата професионална дейност, свободното време, услугите прилагат при говорене лексико-понятийни структури за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси прилагат при говорене граматични структури за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (categorías morfo-sintacticas). 	<p>Учениците овладяват нови езикови и стилистични средства за изразяване на:</p> <ul style="list-style-type: none"> relaciones lógicas y contrastivas de análisis y evaluación valores y matices estilísticos funciones comunicativas <p>Учениците овладяват нов терминологичен апарат от основни теоретико-литературни понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> époas literarias (Renacimiento, Eposcas de Oro (Renacimiento, Barroco), La Ilustración, Romanticismo, Realismo. Literatura del siglo XX (Generación del 98, Generación del 27, Literatura de postguerra, Literatura de la segunda mitad del siglo). géneros literarios: lirica: poema, soneto, elegía, balada; poesía épica (G.A. Bécquer <i>Rimas y leyendas</i>; Generaciones del 98 y del 27; G. Mistral. R. Darío, J. Martí,...) narrativa: picaresca, cuento, fábula, leyenda, relato, novela, biografía, memoria, ensayo, obras epistolares (Lazarillo de Tormes; Cervantes <i>Novelas ejemplares</i>, <i>Don Quijote</i>; Samaniego; Iriarte; B.P. Galdós <i>Dona Perfecta</i>; V. Ibáñez <i>Entre naranjos</i>; C.J. Cela; C. Laforet; M. Delibes; T. Ballester; I. Allende; E. Mendoza; M. Molina,...) dramática: comedia, tragedia, drama (L. de Vega; T. de Mo- 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности работят индивидуално, по двойки и в групи ощуват адекватно със средствата и по правилата на езика правят анализ и критична оценка, изразяват собствено мнение, защитават становище анализират и осмислят специфичните особености на литературни текстови образци с различни жанрове и стилови характеристики съобразяват речта си с регистъра на общуване 	<ol style="list-style-type: none"> География и икономика за: <ul style="list-style-type: none"> коментар на страноведска информация за История и цивилизация за испансезичния свят анализ и коментар на факти и събития разширяване на информацията за Европа и света Гражданско образование за: <ul style="list-style-type: none"> анализиране и дискутиране по актуални проблеми на личността и обществото
------------------------------------	---	---	---	---	---

		tiempos verbales, discurso referido - concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas)	<p>lina; C.de la Barca; F.G. Lorca; A.Buero Vallejo; M.Miura; A.Sastre; ...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>categorías filosóficas</u> (verdad/mentira bueno/malo, ridículo/trágico) • <u>figuras retóricas/tropos</u> (epíteto, hipérbole, metáfora, metonimia, sinecdoque, alegoría, símil, hipérbaton) <p>**Предлагат се подходящи текстове от испански/испаноамерикански автори за илюстрация на литературните епохи, жанрове и понятия</p>	<ul style="list-style-type: none"> • прилагат техники за самоконтрол и самооценка • прилагат компенсаторни стратегии 	<p>6. Физика и астрономия за</p> <ul style="list-style-type: none"> • коментар по теми от областта <p>7. Химия и опазване на околната среда</p> <ul style="list-style-type: none"> • за обсъждане на екологични проблеми
ЯДРО 4: ПИСАНЕ	<p>Учениците пишат:</p> <ol style="list-style-type: none"> Анотации <ul style="list-style-type: none"> • синтезират основното съдържание на текст, изказване Лични и официални писма <ul style="list-style-type: none"> • излагат доводи, изразяват аргументирана позиция • правят предложения, убеждават • отправят молба, благодарност Лични документи <ul style="list-style-type: none"> • попълват формуляри • пишат автобиография (curriculum vitae) Есе, резюме, доклад <ul style="list-style-type: none"> • систематизират/ предават обективно съдържанието • коментират, изразяват аргументирано становище • обобщават, правят изводи Съобразяват писмените изложения с комуникативните си намерения и предполагаемия 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пишат <u>лични и официални писма</u>, попълват <u>документи и формуляри</u>, пишат <u>есеята, доклади</u> • <u>прилагат при писане основни словесни действия</u> за: систематизиране, анализ, оценка на информация, обобщения и изводи, аргументирани мнения • <u>пишат</u> на теми, ориентирани към Испания и испаноезичния свят: общочовешки ценности; личност и идеали; проблеми на съвременността (свобода и отговорности, безработица, дрога, социално интегриране, равнопоставяне, религия и предрасъждания, религиозна толерантност); изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; природа 	<p>Учениците овладяват нови езикови и стилистични средства за изразяване на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • relaciones lógicas y contrastivas de análisis y evaluación • valores y matices estilísticos • funciones comunicativas <p>Учениците овладяват нов терминологичен апарат от основни теоретико-литературни понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>épocas literarias</u> (Renacimiento, Epocas de Oro (Renacimiento, Barroco), La Ilustración, Romanticismo, Realismo. Literatura del siglo XX (Generación del 98, Generación del 27, Literatura de postguerra. Literatura de la segunda mitad del siglo). • <u>géneros literarios: lírica: poema, soneto, elegía,</u> 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • водят кореспонденция с носители на езика • работят индивидуално, по двойки и в групи • анализират и осмислят специфичните особености на литературни текстови образци с различни жанрови и стилови характеристики 	

	<p>читател</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират подходящ регистър за писмено общуване • прилагат подходящи текстови и логически връзки • служат си с правопис, пунктуация и графично оформление, които съответстват на чуждоезиковите норми 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>създават текстове</u>, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване в сферата на учебната дейност, образованието и бъдещата професионална дейност, свободното време, услугите • <u>прилагат при писане лексико-понятийни структури</u> за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси • <u>прилагат при писане граматични структури</u> за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (categorías morfo-sintácticas, tiempos verbales, discurso referido -concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas) 	<p>balada; poesía épica (G.A.Bécquer <i>Rimas</i> y <i>leyendas</i>; Generaciones del 98 y del 27; G. Mistral, R. Darío, J.Martí,...)</p> <p>narrativa: picaresca, cuento, fábula, leyenda, relato, novela, biografía, memoria, ensayo, obras epistolares (Lazarillo de Tormes; Cervantes <i>Novelas ejemplares</i>, <i>Don Quijote</i>; Samaniego; Iriarte; B.P.Galdós <i>Dona Perfecta</i>/ B.Ibáñez <i>Entre naranjos</i>; C.J.Cela; C. Laforet; M. Delibes; T. Ballester; I. Allende; E. Mendoza; M. Molina;...)</p> <p>dramática: comedia, tragedia, drama (L.de Vega; T.de Molina; C.de la Barca; F.G. Lorca; A.Buero Vallejo; M.Miura; A.Sastre ...)</p> <p>◆ <u>categorías filosóficas</u> (verdad/mentira bueno/malo, ridículo/trágico)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>figuras retóricas/tropos</u> (epíteto, hipérbole, metáfora, metonimia, sinécdoque, alegoría, símil, hipérbaton) <p>⇒ Предлагат се подходящи текстове от испански/испаноамерикански автори за илюстрация на литературните епохи, жанрове и понятия</p>	<ul style="list-style-type: none"> • участват в проекти • работят със справочни материали • прилагат техники за самоконтрол и самооценка • съобразяват писмените текстове с предназначението и адресата 	
--	--	--	---	---	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК

Предложените методи и форми за оценяване на постиженията и критериите за оценка имат препоръчителен характер.

Проверката и оценката на крайните резултати от обучението е подчинена на целите за XI клас, описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма*. Осъществява се посредством видовете проверка, методите и критериите за проверка и оценка, посочени във ВИР за гимназиалната степен.

Функционалната проверка измерва комуникативните способности на ученика, т.е. степента на развитие на уменията да слуша, чете, говори и пише на испански език с оглед на успешното осъществяване на конкретни комуникативни намерения. Тя се използва в края на учебните раздели или срокове.

Критерии за оценка на постигнатата комуникативна компетентност в края на XI клас по дейности:

СЛУШАНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да разбира и извлича основната информация в изказвания, дискусии, филми и театрални постановки.

– уменията на ученика да разбира в подробности разговори и изказвания в пряк контакт и по телефона, да разбира и извлича информация от текстове на испански език.

– уменията на ученика да разбира и извлича конкретна информация от радио и телевизионни предавания като прилага съответните техники и стратегии.

ЧЕТЕНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да разбира основната информация от публицистични, художествени и научнопопулярни текстове.

– уменията на ученика да разбира в подробности информация от предвидените в *Колона 3* текстови разновидности.

– уменията да разбира и извлича конкретна информация като прилага техниките и стратегиите на селективното (търсещо) четене.

ГОВОРЕНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да общува в пряк контакт с един или повече събеседници, да участва в спонтанен разговор, дискусия като изразява и отстоява собствено аргументирано становище.

– уменията на ученика да води разговор по телефона, да изразява съпричастност.

– уменията на ученика да се включва, води и поддържа разговор с един или повече събеседници, да се съобразява със ситуацията и регистъра на общуване.

ПИСАНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да създава формално и смислово свързани писмени текстове, в съответствие с предвидените текстови разновидности и съобразно предназначението и адресата.

– уменията на ученика да се съобразява с основните изисквания за писмено общуване на испански език.

По отношение на рецептивните дейности (слушане и четене) заложените критерии служат главно за подбор на текстовете. При продуктивните дейности (говорене и писане)

не) изведените критерии оценяват уменията на ученика да се изразява на изучавания език в устна или писмена форма.

Рецептивното речево поведение при слушане и четене се проверява и оценява чрез:

– задачи с алтернативен отговор

– задачи с избираем отговор

– задачи за комбинирание, при които отговорът само се маркира или е цялостен (разгърнат)

– въпроси към текста за слушане или четене, които предполагат също цялостен (разгърнат) отговор.

В последните два случая, когато се иска отговор в устна или писмена форма, на оценка подлежи неговото съдържание, без да се вземат под внимание допуснатите езикови (граматични и правописни) грешки, тъй като се оценяват рецептивни умения. Като модел за оценка препоръчваме да се консултира (Стойчева, Д. *Проверка на уменията за четене*. – *Чуждоезиково обучение*, 1999, № 6)

Продуктивното речево поведение се проверява чрез комуникативни задачи, например:

– ситуации на общуване – целенасочено участие в разговор

– резюме; аргументирано разсъждение (коментар, анализ, оценка и изводи) в рамките на писмен текст с уточнени изисквания по отношение на съдържанието му.

При оценяване на говоренето и писането акцентът се поставя на постигане на комуникативната цел и спонтанност/стил на изказа, като формалните белези остават на втори план.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Прагматичната основа на разработените учебни програми позволява приложението на **разнообразни учебни стратегии в обучението по испански като първи чужд език** в профилираните гимназии. Препоръчваме прилагането на **комуникативния подход** като основен за реализиране на заложените в програмата цели и за постигане на планираната комуникативна компетентност. Организацията на учебната дейност следва да отговаря на потребностите на учениците от овладяване на знания за езика и изграждане на умения за ползването му **като средство за общуване, обучение и професионална дейност**.

Учебните дейности, в които участват учениците, имат две основни страни – съдържателна и организационна.

Съдържателната страна включва следните аспекти на учебната комуникативна ситуация: комуникативна цел, социална и психологическа роля на участниците, дискурса на участниците (тема, факти, мнения, текст и др.), аспекти на изучавания език (лексика, граматика и др.).

Организационната страна на учебната комуникативна ситуация представлява структурата на взаимодействието между учениците, от една страна, и между учителя и учениците, от друга. Тя включва следните социални форми на работа:

– **фрон탈но обучение** – взаимодействие между класа и учителя, в моменти на обобщаване и систематизиране на учебния материал. Учителят има водеща роля, ориентирана към анализ и оценка на работата на учениците.

– **работа по двойки и в малки групи** – взаимодействие между учениците при осъществяване на дейности насочени към развитие на речевото им поведение (слушане, говорене, четене и писане). Прилага се независимо от съдържателния аспект на

учебната дейност. Учителят координира, насочва и подпомага работата на учениците, без да налага своето присъствие.

– **индивидуална работа** – ученикът се занимава самостоятелно като прилага **собствени стратегии на учене**. Ролята на учителя е да формулира учебните задачи по такъв начин, че да създаде необходимите условия за **диференцирана подготовка и прилагане на постановката „да се учим да учим“** в контекста на **автономията на ученика**.

Комуникативният подход допуска употребата на родния език, когато е необходимо. Използва се и съпоставително представяне на онези особености на изучавания език, които са потенциален фактор за възникване на интерференция.

Обучението е ориентирано към ученика. Отчитат се неговите възрастови и психологически особености, интересите и потребностите от ползването на езика. Приема се, че ученикът е пълноценен събеседник и участник в процеса на общуването, който задава и отговаря на въпроси, изразява и оспорва мнения. Ученикът има възможност да реализира своите лични комуникативни намерения, което променя традиционните роли на учителя и ученика, като ги превръща в **равнопоставени партньори**.

Учебното съдържание дава знания за езика, за бита и културата на испански говорещите страни и народи. Обект на внимание са **социокултурните аспекти**, които се възприемат като **неделима част от обучението по практически испански език** и обхващат трите равнища на социокултурната компетентност – познавателно, поведенческо, ценностно. Създава се усет към социокултурния контекст и към комуникативния ефект от използваните езикови средства. **Учениците формират умения за междукултурно общуване** и прилагане на стратегии в общуването. Отдават се предпочитания на автентичните текстове за слушане и четене. Прилагането на различни методи и похвати за реализиране на програмните цели се определя от конкретните условия на обучение.

Водещи в учебния процес са словесните действия, понятията, тематиката, текстовете, разновидностите, сферите, ролите и местата на общуване и тяхната реализация мотивира необходимостта от разкриване на функционалните стойности на езиковите и неезиковите изразни средства. **Обучението е подчинено на комуникативните цели** и е ориентирано към развиване на умения за четене и коментар на литературни текстове, формиране на умения за писане на есе/съчинение, коментар на литературен текст и изграждане на умения за компетентна читателска оценка. Преводът от чужд на роден език е със задача анализ, сравняване и интерпретиране на специфични езикови форми. **Предлагат се подходящи литературни текстови образци за илюстрация на литературните епохи, жанрове и понятия**. Следва да се отдава предпочитание на **съвременни испански и латиноамерикански писатели**.

Текстовете се подбират по два основни критерия:

– **на функционален принцип** – илюстрират жанр, текстова разновидност, представяват пример за отличителните белези на вида (основна езикова функция, структура на текста, преобладаващи езикови средства), разкриват богатството на езика и литературната проблематика.

Изучаването на жанра и текстовата разновидност се обвързва със съответните подходи и методи за анализ и терминологичен апарат от основни теоретико-литературни понятия, които ученикът трябва да умее да използва в речевата практика.

– **на историко-естетически принципи** – дават представа за литературните течения, естетики, водещи автори, основни произведения и др.

При анализ на художествен текст ученикът е в състояние да определи неговата тема, сюжетна линия, лексикални и семантични полета, логическите връзки и паралелизми, средствата за изразяване на идеите за пространство и време, функциите на пейзажа, качества и поведение на героите, конфликти, нравствени проблеми, гледна точка/позиция на автора, модалност (обективност/субективност), тон на текста (хумористичен, проличен, народен, драматичен, патетичен, трагичен, тържествен, лиричен...), да разграничи повествование и действие, реч на автора и реч на героя, пряк и преносен смисъл, конотация и денотация, естетически аспекти на изказа.

И от трите основни жанра се подбират текстове, предоставящи примери за употреба на стилистични средства (повторение, градация, сравнение, метафора, хипербола, литота, антитеза, метонимия, персонификация, антифраза, епитети, алегория, перифраза и др.).

Предполага се, че до това ниво на обучение ученикът владее **граматиката** на испанския език и притежава **практически умения** за правилно изразяване в устна и писмена форма. Поради това учебното съдържание по граматика за XI не включва нови знания, в смисъл на морфосинтактични категории. Обучението е ориентирано към **обобщение и систематизиране** на знанията на **функционален принцип**. Преговорът засяга граматичните норми и правила, но се дава превес на **семантичния подход**. Различните граматични способности за изразяване на дадена идея се представят подробно и по-цялостно, отколкото в предишните класове. Акцентът се поставя върху смисловите нюанси, които произтичат от избора на едно или друго граматично средство. Такъв подход към знанията по граматика насочва вниманието предимно към синтаксиса и синтагматиката. Преподаването на граматика под формата на експлицитно възпроизвеждане на дефиниции или на цялостно представяне на граматичен проблем, както и на лексика под формата на парадигматични серии от термини, не се практикува в последните два класа на профилираните гимназии.

В XI клас учениците пишат **есе** (съчинение) по общокултурни, нравствено-етични и литературни проблеми, тематично свързани с учебното съдържание.

Учениците от специализираните хуманитарни и литературни паралелки пишат есе по литературни и филозофски проблеми в рамките на учебното съдържание (дължина на есето – около 800 думи).

При **резюме** на текст учениците синтезират и предават обективно съдържанието със свои собствени изразни средства, без да възпроизвеждат части от текста, като запазват гледната точка на автора.

В XI клас се предлагат за резюме текстове с дължина около 400 думи, които ученикът има за задача да съкрати до една трета или една четвърт.

Учебният комплект за XI клас отговаря на изискванията, залегнали във ВПР за гимназиалната степен и се състои от:

- учебник;
- учебна тетрадка;
- книга за учителя (съдържа не само примерни методически разработки на отделни уроци, а подробни указания и допълнителни идеи за работа към всяка учебно-методическа единица);
- звукозаписи;
- помощни и нагледни материали, напр. сборник с текстове за четене, граматичен справочник, двуезични учебни речници, видеозаписи, фолиоплаки, компютърни програми и пр.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК – XI КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Настоящата учебна програма следва единната обща философия на програмите по различните учебни предмети. Съгласно целите на рамковите изисквания на МОИ за разработване на учебни програми в съответствие с ДОО за УС, тя гарантира стабилността и последователността при прилагането на междупредметните връзки по класове. Съобразена е с разработените и утвърдени ДОО по чужди езици за гимназиален етап.

Учебната програма съдържа следните раздели:

- I. Общо представяне
- II. Цели на обучението по испански език
- III. Очаквани резултати от обучението
- IV. Учебно съдържание
- V. Специфични методи и форми за оценяване на постиженията на ученика
- VI. Методически указания по прилагане на учебната програма.

Учебното съдържание е разпределено по компоненти, понятия и дейности, в съответствие с целите (очаквани резултати на ниво учебна програма), дефинирани поотделно за четирите езикови дейности – слушане, четене, говорене и писане. Предложените възможности за междупредметните връзки се отнасят за учебното съдържание като цяло, без да са съотнесени с всяка една дейност поотделно.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ КАТО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК ЗА XI КЛАС – ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП.

Обучението по испански език като втори чужд език в XI клас надгражда и доразвива постигнатото в X клас на профилираните гимназии и паралелките с интензивно изучаване на чужд език. Осъществява се в рамките на предвидения хорариум от часове според учебния план на училището. Ориентирано е към реализиране на целите, представени в ДОО за УС за средната образователна степен, гимназиален етап. Има за задача да стимулира интереса, желанието и мотивацията на учениците за изучаване на испански език, повишаване на езиковата им култура и по-нататъшно усъвършенстване на владенето на езика. Подготовката е ориентирана към овладяване на умения за общуване с хора, принадлежащи към испаноезичните културни общности, в ситуации, надхвърлящи рамките на родноезиковата среда и търсене, откриване и разбиране на информация от източници на испански език. В процеса на чуждоезиковото общуване ученикът се научава да работи самостоятелно и в сътрудничество; да подбира подходящите езикови и невербални изрази средства и да прилага творчески решения в ситуации, близки до реалните; да проявява разбиране и съпричастност; да оценява ролята на езика като средство за общуване между хора и народи; да проявява усет и толерантност към културни различия и да уважава правото им на съществуване, в общия стремеж към обединена Европа.

Постигането на крайните цели в обучението по испански като втори чужд език в XI клас е равнозначно на формираните комуникативни умения за слушане, четене, говорене и писане, подробно описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма.*

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: СЛУШАНЕ	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от радио и телевизионни предавания, бюлетини, кратки художествени текстове <ul style="list-style-type: none"> идентифицират вида на текста определят основната идея разграничават значимата информация правят изводи В подробности разговори и изказвания в пряк контакт с един и повече събеседници, и по телефона <ul style="list-style-type: none"> извличат необходимата информация проследяват логиката и оценяват съдържанието на изказването систематизират идеите правят изводи прилагат компенсаторни стратегии Конкретна информация от съобщения, указания, текстове на стандартен език <ul style="list-style-type: none"> разграничават значимите елементи в контекста на съдържанието систематизират интересуващата ги информация 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: съобщения, новини, интервюта, коментари, младежки рубрики, диалози песни, приказки, разкази <u>разбират при слушане</u> основни словесни действия за: анализ, характеристика, сравнение, оценка, изразяване на аргументирано мнение, предложение, необходимост, желание/ нежелание, увереност/ съмнение, вероятност, предположение <u>разбират при слушане</u> текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общество и личност, образование и култура, историческо минало и културно наследство, изкуство, нрави и обичаи, международно сътрудничество <u>разбират информация</u> изпълнявайки ролята на слушател: в разговори, в културно-информационната сфера, в сферата на учебната дейност, свободното време и услугите <u>разбират при слушане</u> лексико-понятни структури за: пространствено-времеви връзки и отношения - ситуирани в пространството, развитие във времето; взаимовръзка и взаимоотношения; контрастивни отношения; логически връзки и отношения, персонална оценка <u>разбират при слушане</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (presente e imperfecto de subjuntivo, potencial simple/compuesto), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos) 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Presente de Subjuntivo Imperfecto de Subjuntivo Potencial simple/ compuesto) Oraciones condicionales <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones/ propuestas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/ irreales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници, аудио и видео материали прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за слушане 	<p><u>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Български език и литература за: <ul style="list-style-type: none"> прилагане на граматичните категории реализиране на комуникативните намерения в устна и писмена форма, в съответствие със ситуацията и регистъра на общуване

ЯДРО 2: ЧЕТЕНЕ	<p>Учениците разбират:</p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от публицистични, научнопопулярни и кратки художествени текстове <ul style="list-style-type: none"> идентифицират текстова разновидност проследяват сюжетната линия разграничават персонажите определят основната тема В подробности текстове с позната тематика <ul style="list-style-type: none"> систематизират и свързват информацията анализират функционалните стойности на езиковите елементи проследяват формалните и логическите връзки анализират основните идеи и съдържанието определят социокултурните характеристики Конкретна информация в публицистични и научнопопулярни текстове <ul style="list-style-type: none"> откриват необходимата информация синтезират и систематизират сведения 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>разпознават при четене</u> разнообразни текстови разновидности: писма (лични и официални), младежки рубрики, публицистични и научнопопулярни статии, репортажи, интервюта, кратки художествени произведения, биографии <u>разбират при четене</u> основни словесни действия за: анализ, характеристика, сравнение, оценка, изразяване на аргументирано мнение, предложение, необходимост, желание/нежелание, увереност/съмнение, вероятност, предположение <u>разбират при четене</u> информация от текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общество и личност, образование и култура, историческо минало и културно наследство, изкуство, нрави и обичаи, международно сътрудничество <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на читател: в личния живот, в културно-информационната сфера, в сферата на учебната дейност, свободното време и услугите <u>разбират при четене</u> лексико-понятни структури за: пространствено-времеви връзки и отношения - ситуиране в пространството, развитие във времето; взаимовръзка и взаимоотношения; контрастивни отношения; логически връзки и отношения, персонална оценка <u>разбират при четене</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (presente e imperfecto de subjuntivo, potencial simple/compuesto), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos) 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Presente de Subjuntivo Imperfecto de Subjuntivo Potencial simple/compuesto Oraciones condicionales <p>Учениците овладяват нови езикови сведения за разбиране на:</p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones/propuestas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/irreales 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> четат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници (списания, вестници, книги) прилагат учебно-технически средства, Интернет работят индивидуално, по двойки и в групи участват в проекти работят със справочни материали прилагат техники и стратегии за четене разпознават социокултурните характеристики в текстовите разновидности 	<ul style="list-style-type: none"> анализиране, систематизиране организация във времето (съгласуване) обогатяване на информацията за национална идентичност, фолклор, обичаи, традиции 2. Първи чужд език за: <ul style="list-style-type: none"> обогатяване на езиковата култура прилагане на стратегии за учене и компенсаторни стратегии 3. Математика за: <ul style="list-style-type: none"> логически раз-
---------------------------	---	--	---	--	--

<p>ЯДРО 3: ГОВОРЕНЕ</p>	<p><u>Учениците водят разговор на познати теми:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> В пряк контакт с един и повече събеседници <ul style="list-style-type: none"> обменят информация участват в дискусия изказват аргументирани мнения изразяват отношение правят предварително подготвено изказване По телефона <ul style="list-style-type: none"> споделят/коментират случки и събития изразяват мнение Съобразяват речта си с комуникативната ситуация и регистъра на общуване <ul style="list-style-type: none"> използват езикови средства, произношение и интонация, близки до чуждоезиковите модели използват приемливи поведенчески модели прилагат компенсаторни стратегии 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <u>водят разговор</u> (личен и официален) в пряк контакт и по телефона, участват в събеседване, дискусия по познати теми, правят разширено изказване. <u>прилагат при говорене основни словесни действия</u> за: анализ, характеристика, сравнение, оценка, изразяване на аргументирано мнение, предложение, необходимост, желание/нежелание, увереност/ съмнение, вероятност, предположение <u>говорят на теми</u> (ориентирани към испаноезичния свят): общество и личност, образование и култура, историческо минало и културно наследство, изкуство, нрави и обичаи, международно сътрудничество <u>общуват</u>, изпълнявайки ролята на събеседник в разговори, в сферата на учебната дейност, свободното време и услугите <u>прилагат при говорене лексико-понятни структури</u> за: пространствено - времеви връзки и отношения - ситуиране в пространството, развитие във времето; взаимовръзка и взаимоотношения; контрастивни отношения; логически връзки и отношения, персонална оценка <u>прилагат при говорене</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (presente e imperfecto de subjuntivo, potencial simple/compuesto), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos) 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Presente de Subjuntivo Imperfecto de Subjuntivo Potencial simple/ compuesto) Oraciones condicionales <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones/ propuestas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/ irrales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности работят индивидуално, по двойки и в групи общуват в ситуации, близки до реалните общуват адекватно със средствата и по правилата на езика изразяват и отстояват собствено мнение съобразяват речта си с регистъра на общуване прилагат техники за самоконтрол и самооценка прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p>съждения и изводи</p> <ol style="list-style-type: none"> География и икономика за: <ul style="list-style-type: none"> коментар на страноведска информация за испаноезичния свят История и цивилизация за <ul style="list-style-type: none"> анализ и коментар на факти и събития разширяване на информацията за Европа и света Гражданско образование за: <ul style="list-style-type: none"> анализиране и дискутиране по
------------------------------------	---	---	---	---	--

<p>ЯДРО 4: ПИСАНЕ</p>	<p>Учениците пишат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Съобщения, резюме на кратък научно-популярен или художествен текст <ul style="list-style-type: none"> лични съобщения, свързани с непосредствените им потребности план по основното съдържание на прочетен текст 2. Лични и кратки официални писма <ul style="list-style-type: none"> търсят/дават информация споделят преживявания изказват благодарност, поздравления, пожелания 3. Лични документи <ul style="list-style-type: none"> попълват формуляри и въпросници съставят стандартен автобиографичен текст (curriculum vitae) 4. Използват езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език <ul style="list-style-type: none"> служат си с правопис и пунктуация, съобразени с основните нормативни изисквания в испанския език прилагат необходимите текстови и логически връзки 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> пишат: план на текст, резюме, съобщения, лични и официални писма, стандартна автобиография, попълват формуляри прилагат при писане основни словесни действия за: анализ, характеристика, сравнение, оценка, изразяване на аргументирано мнение, предложение, необходимост, желание/нежелание, увереност/ съмнение, вероятност, предположение пишат на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общество и личност, образование и култура, историческо минало и културно наследство, изкуство, нрави и обичаи, международно сътрудничество създават текстове, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване с приятели, познати/непознати в сферата на учебната дейност, свободното време и услугите прилагат при писане лексико-понятийни структури за: пространствено-времени връзки и отношения - ситуирани в пространството, развитие във времето; взаимосвързка и взаимоотношения; контрастивни отношения; логически връзки и отношения, персонална оценка прилагат при писане функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (presente e imperfecto de subjuntivo, potencial simple/compuesto), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos) 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Presente de Subjuntivo Imperfecto de Subjuntivo Potencial simple/ compuesto) Oraciones condicionales <p>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones/ propuestas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/ irreales 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика работят със справочни материали (речници, граматики) съобразяват писмените текстове с някои основни социокултурни характеристики на езика, предназначението и адресата 	<p>актуални проблеми на личността и обществото</p> <p>7. Физика и астрономия за коментар по теми от областта)</p> <p>8. Химия и опазване на околната среда за обсъждане на екологични проблеми</p> <p>9. Биология и здравно образование за: обсъждане на здравни проблеми</p> <p>10. Информатика и информационни технологии за: работа с учебно технически средства, аудио и видео техника, Интернет</p>
----------------------------------	---	--	--	---	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК.

Предложените методи и форми за оценяване на постиженията и критериите за оценка имат препоръчителен характер.

Проверката и оценката на крайните резултати от обучението е подчинена на целите за испански език като втори чужд език в XI клас на профилираните гимназии и паралелки с интензивно изучаване на чужд език, описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма*. Осъществява се посредством видовете проверка, методите и критериите за проверка и оценка, посочени във ВИР за гимназиалната степен.

Функционалната проверка измерва комуникативните способности на ученика, т.е. степента на развитие на уменията да слуша, чете, говори и пише на испански език с оглед на успешното осъществяване на конкретни комуникативни намерения. Тя се използва в края на учебните раздели или срокове.

Критерии за оценка на постигнатата комуникативна компетентност в края на XI клас по дейности:

СЛУШАНЕ

Оценяват се:

- уменията на ученика да разбира основната информация от радио и телевизионни предавания, кратки художествени текстове;
- уменията на ученика да разбира в подробности разговори в пряк контакт със събеседника и по телефона;
- уменията на ученика да разбира и извлича конкретна информация от съобщения, указания, текстове на стандартен език.

ЧЕТЕНЕ

Оценяват се:

- уменията на ученика да разбира основната информация от публицистични, научнопопулярни и кратки художествени текстове;
- уменията на ученика да разбира в подробности информация от предвидените текстови разновидности;
- уменията да разбира и извлича конкретна информация от публицистични и научнопопулярни текстове.

ГОВОРЕНЕ

Оценяват се:

- уменията на ученика да общува в пряк контакт с един или повече събеседници;
- уменията на ученика да води разговор по телефона, да оставя съобщения на телефонен секретар;
- уменията на ученика да включва и поддържа разговор (да реагира адекватно, да прилага компенсаторни стратегии и подходящи поведенчески модели).

ПИСАНЕ

Оценяват се:

- уменията на ученика да създава формално и смислово свързани писмени текстове, в съответствие с предвидените текстови разновидности и съобразно предназначението и адресата;
- уменията на ученика да използва езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език (правилна употреба на езикови форми и структури, свързващи елементи, пунктуация).

По отношение на рецептивните дейности (слушане и четене) заложените критерии

служат главно за подбор на текстовете. При продуктивните дейности (говорене и писане) изведените критерии оценяват уменията на ученика да се изразява на изучавания език в устна или писмена форма.

Рецептивното речево поведение при слушане и четене се проверява и оценява чрез:

– задачи с алтернативен отговор

– задачи с избираем отговор

– задачи за комбиниране, при които отговорът само се маркира или е цялостен (разгърнат).

– въпроси към текста за слушане или четене, които предполагат също цялостен (разгърнат) отговор.

В последните два случая, когато се иска отговор в устна или писмена форма, на оценка подлежи неговото съдържание, без да се вземат под внимание допуснатите езикови (граматични и правописни) грешки, тъй като се оценяват рецептивни умения. Като модел за оценка препоръчваме да се консултира **Стойчева, Д.** Проверка на уменията за четене. – *Чуждоезиково обучение*, 1999, № 6.

Продуктивното речево поведение се проверява чрез комуникативни задачи, например:

– ситуации на общуване – целенасочено участие в разговор

– резюме/коментар в рамките на писмен текст с уточнени изисквания по отношение на съдържанието му.

При оценяване на говоренето и писането акцентът се поставя на **постигане на комуникативната цел и спонтанност/стил на изказа**, като формалните белези остават на втори план.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Предложените методически указания за работа и прилагане на учебната програма имат **препоръчителен и незадължителен характер**.

Като **основен подход** за реализиране на заложените в програмата цели и за постигане на планираната компетентност в обучението по испански език препоръчваме **комуникативния**. Организацията на учебната дейност следва да отговаря на потребностите на учениците от общуване на езика, с ориентация към приложението му за решаване на конкретни комуникативни проблеми, във всеки етап на обучението.

Комуникативната компетентност включва правила и знания за езика (лингвистични, психологически, социокултурни), съзнателно усвоени и подсъзнателно прилагани в конкретни ситуации на общуване.

Учебното съдържание дава знания за езика, за бита и културата на испански говорещите страни и народи. Социокултурните аспекти се възприемат като неделима част от обучението и овладяването на испанския език. Създава се усет към социокултурния контекст и към комуникативния ефект от използваните езикови средства. Учениците **формират умения за межкултурно общуване** и прилагане на стратегии в общуването. Отдават се предпочитания на автентичните текстове за слушане и четене. Прилагането на различни методи и похвати за реализиране на програмните цели се определя от конкретните условия на обучение и индивидуалните особености, интереси, желания и потребности на обучаваните. Овладяването на желаната комуникативна компетентност насочва усилията на учениците, от една страна, към продукта на речта – разбиране и съставяне на текстове в съответствие с комуникативните намерения и, от друга,

към самия процес на усвояване на знанията и изграждане на уменията, с което се поставят изисквания за овладяване на учебни стратегии, включени в постановката „да се учим как да учим“. **Автономията на ученика** в процеса на усвояване на чуждия език е равнозначна на способността да взема решения, да поема отговорности, да участва в **интерактивните дейности**, вложени в обучението, самостоятелно да контролира и оценява постигнатите резултати.

Усвояването на езиковия материал (фонетика, лексика, граматика, словообразователни възможности) се осъществява в съответствие с комуникативните потребности в конкретните ситуации на общуване и развитието на способност за подбор и прилагане, в устна и писмена форма, на езикови знания, отговарящи адекватно на ситуацията и изискванията за разбиране и създаване на текстове.

Обучението в XI клас се характеризира с тематична организация на учебния материал. Всяка учебно-методическа единица следва да бъде структурирана и разработена по начин, съответстващ на значимостта и обема на разглежданата тема.

Водещи в учебния процес са словесните действия, понятията, тематиката, текстовете, разновидностите, сферите, ролите и местата на общуване, и тяхната реализация мотивира необходимостта от разкриване на функционалните стойности на езиковите и неезиковите изразни средства.

Допустима е употребата на родния език в случаите, когато той се явява най-подходящото средство за разкриване съдържанието на думата, израза, фразата, изречението, но не и на цялостен текст. **Преподаването и необходимите обяснения се осъществяват изцяло на испански език.** В съпоставителен план могат да бъдат представени явленията, тъждествени с родноезиковите, или особеностите, които са потенциален фактор за пораждаване на интерференция.

Прилагат се утвърдените в практиката социални форми на работа: **по двойки, по групи, индивидуална дейност и фронтално обучение.** Отдава се предпочитание на ролевите и дидактичните игри, на свободните разговори и на задачите за самостоятелно изразяване в писмена форма. За развитие на рецептивните умения (слухови и четивни) се използват автентични текстове и упражнения за проверка на разбирането.

Учебният комплект за XI клас се състои от:

- учебник;
- учебна тетрадка;
- книга за учителя (съдържа не само примерни методически разработки на отделни уроци, а подробни указания и допълнителни идеи за работа към всяка учебно-методическа единица);
- звукозаписи;
- помощни и нагледни материали, напр. сборник с текстове за четене, граматичен справочник, двуезични учебни речници, видеозаписи, фолклоаки, компютърни програми и пр.